

Arkivsaksnr.: 2024/2613 Dokumentdato: 14.11.2024

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
89/24

Møtedato:
28.11.2024

VEDTAKSSAK

Mål for eierstyring

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- [Styresak 84/24 Universitetets forvaltning av statens eierinteresser](#) inkl.oversikt over aksjonærer, formål og formelle roller
- [Styresak 74/19 Universitetets forvaltning av eierinteresser](#)
- [Styresak 152/16 Mål for universitetets eierskap i aksjeselskap](#)

Saken gjelder:

Denne styresaken reviderer og tydeliggjør overordnede mål, kriterier og prinsipper for UiBs eierskap i aksjeselskap og forventninger universitetet har til selskapene. UiB har også gjennomgått problemstillinger knyttet til roller og habilitet i aksjeselskaper og stiftelser. Som konsekvens av disse prosessene vil det i tillegg være behov for å foreta en grundigere gjennomgang av «Retningslinjer for erverv og forvaltning av aksjer» ved UiB som vil bli lagt fram for Universitetsstyret på et senere tidspunkt.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret vedtar de målsetningene for sitt eierskap som det framgår av denne styresaken og ber om at disse legges til grunn for eierstyringen og videre arbeid med revisjon av retningslinjer for erverv og forvaltning av aksjer.

Tore Tungodden
Universitetsdirektør

18.11.2024/Kirsti Robertsen Aarøen/Per Arne Foshaug

Vedlegg:

1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
89/24

Møtedato:
14.11.2024

Arkivsaksnr:
2024/2613

Mål for eierstyring

Innledning

Universitetet i Bergen har gjennom det årlige tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet fått fullmakt til å opprette og delta i aksjeselskap som er av faglig interesse for institusjonen, samt fullmakt til å forvalte statens eierinteresser i selskapene. Universitetet skal legge departementets reglement og retningslinjer i [rundskriv F-07-13](#) til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene. Departementet viser også til stortingsmelding «Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper» ([Meld. St. 6 \(2022–2023\)](#)).

Universitetet i Bergen legger statens prinsipper for god eierstyring til grunn for relasjonen til selskaper universitetet har eierskap i og eierdialogen med disse. Som aksjeeier forvalter universitetet sine eierinteresser gjennom deltakelse i selskapenes generalforsamlinger, gjennom styreoppnevning og gjennom mål- og resultatstyring. Det er Universitetsstyret som skal fastsette målsetningene for sitt eierskap. Universitetsstyret vedtok i 2016 Mål for universitetets eierskap i aksjeselskaper (styresak [152/16](#)), og det er disse som revideres i denne styresaken. Målsetningene vil være et grunnleggende utgangspunkt for eierstyringen og bakgrunn for universitetsledelsens mandat til å gjøre en god vurdering av selskapenes oppnådde resultater, drift og økonomi og av selskapenes ivaretagelse av samfunnsmessige ansvar og oppnåelse av sektorpolitiske mål.

UiB har gjennomgått problemstillinger knyttet til roller og habilitet i aksjeselskaper og stiftelser. Det interne arbeidet har bidratt til å etablere et godt juridisk fundament som på generelt grunnlag skal gi oss gode rammer rundt egne ansattes deltakelse i styrende organer. Arbeidet gir ikke grunnlag for å endre praksis i måten UiB oppnevner styremedlemmer, men det vil være behov for å nedfelle noe av dette i interne retningslinjer.

Gjeldende Retningslinjer for forpliktende samarbeid og erverv av aksjer ved Universitetet i Bergen ble vedtatt av Universitetsstyret i 2016. Som konsekvens av den interne gjennomgangen og forslagene som foreligger vil det være behov for å foreta en grundigere gjennomgang av Retningslinjer for erverv og forvaltning av aksjer ved UiB. Vedtakssak vil bli lagt fram for Universitetsstyret på et senere tidspunkt.

Overordnede mål for UiBs eierskap i aksjeselskaper

Det overordnede målet for UiBs eierskap i aksjeselskaper er at eierskapet skal støtte opp om universitetets strategi og styrke universitetets evne til å utføre kjerneoppgavene innenfor forskning, utdanning, formidling og innovasjon. Eierskapet skal støtte opp under faglig utvikling ved universitetet, og til en bærekraftig og mest mulig effektiv oppnåelse av strategiske og sektorpolitiske mål for UiBs virksomhet.

Kriterier for eierskap

Følgende kriterier skal legges til grunn for opprettelse eller deltagelse i aksjeselskap ved UiB:

- Eierskap skal være av faglig interesse for UiB og støtte opp om universitetets samfunnsoppdrag. Finansielle plasseringer i selskaper med økonomisk fortjeneste som eneste hensikt anses ikke å være av faglig interesse.
- Eierskap skal være forankret i UiBs strategi.
- Opprettelse eller deltagelse i aksjeselskap skal bare velges når intern organisering av virksomhet eller organisering gjennom forpliktende samarbeid med eksterne aktører er vurdert som uhensiktsmessig.
- UiB skal tilstrebe en eierandel på minst 1/3, for å oppnå innflytelse over selskapets virksomhet og vedtekter.
- Universitetsstyret kan beslutte om UiB skal utarbeide egne eierskapsstrategier for enkeltsselskap.

UiBs eierutøvelse skal være kjennetegnet av:

- Langsiktighet, som innebærer at UiB vektlegger at selskapene skal ha god måloppnåelse på lang sikt.
- Ansvarlighet, som innebærer at UiB vektlegger å fremme etisk forsvarlig og bærekraftig virksomhet i selskapene.
- Åpenhet, som innebærer at UiB er åpen om sitt eierskap, sine mål og forventninger til selskapene, og hvordan de følges opp.

Aksjelovens ansvars- og rollefordeling mellom aksjonærer, styre og daglig leder skal ligge til grunn for UiBs utøvelse av eierrollen, og UiB skal utøve sin eiermyndighet i selskapene gjennom deltagelse og stemmegivning på generalforsamling.

UiB skal ha regelmessig eierdialog med selskapene. Formålet er utveksling av informasjon om måloppnåelse og andre forhold av betydning, men UiB gir ikke instruksjoner eller pålegg til selskapene gjennom eierdialogen. UiBs styring, oppfølging og kontroll av selskapene skal tilpasses UiBs eierandel, selskapets egenart, risiko og vesentlighet. UiB skal gjennomføre periodiske evalueringer av universitetets samlede eierskap.

Relevant og mangfoldig kompetanse skal være hovedhensynet i UiBs arbeid med styresammensetting.

Forventninger til selskapene

UiB forventer at selskapene skal bidra til at universitetet når målene sine som eier, og til åpenhet om hvordan universitetet vil håndtere eierutøvelsen. UiB legger til grunn at det enkelte selskap tilpasser arbeidet sitt innenfor forventningsområdene ut fra selskapets egenart, størrelse, risiko og vesentlighet.

1. Virksomhetsstyring og selskapsledelse

UiB forventer at:

- styret utarbeider klare mål og strategier for selskapet innenfor rammen av vedtektene.
- selskapet har formålstjenlige systemer for målstyring, internkontroll og risikovurdering.
- selskapet har mål og tiltak for å fremme likestilling og mangfold i virksomheten.
- selskapet har lønns- og insentivordninger som fremmer oppnåelse av selskapets og eierens mål og som fremstår som rimelige. Lederlønningene skal være konkurransedyktige men ikke lønnsledende, og hensynet til moderasjon skal ivaretas.
- styret har en plan for arbeidet sitt og evaluerer egen virksomhet og kompetanse årlig.
- selskapet følger Norsk anbefaling om eierstyring og selskapsledelse [Den norske anbefalingen om eierstyring og selskapsledelse | NUES](#) der den er relevant og tilpasset selskapets virksomhet.

2. Kapitalstruktur

UiB forventer at:

- selskapet har en hensiktsmessig kapitalstruktur som legger til rette for langsiktig verdiskaping, effektiv måloppnåelse og lavest mulig kapitalkostnad.

3. Ansvarlig virksomhet, åpenhet og rapportering

UiB forventer at:

- selskapet arbeider for å ivareta samfunnsansvar og hensynet til bærekraft i virksomheten. Dette innebærer at selskapet skal opptre etisk forsvarlig og ha systemer for å identifisere og håndtere negative konsekvenser selskapets virksomhet påfører mennesker, samfunn og miljø.
- styret følger opp arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft, og sørger for at det er integrert i selskapets mål, strategier og øvrige virksomhetsstyring.
- selskapet er åpent om og rapporterer på alle vesentlige forhold knyttet til virksomheten innenfor rammene av det forretningsmessige hensyn tillater.
- selskapet rapporterer etter anerkjente rapporteringsstandarder og på en måte som gjør UiB i stand til å vurdere oppnåelse av mål satt for selskapet.

Årshjul for forvaltning av UiBs eierskap

Universitetsdirektøren utarbeider hvert år et konkret årshjul/årsplan for relevante årsaktiviteter med utgangspunkt i kjent status og situasjon for selskapene. Utgangspunktet for årsplan framgår av følgende tabell.

<i>Periode</i>	<i>Årsaktiviteter</i>
Fjerde kvartal	Vedta årsplan Eiermøter
Første kvartal	Møter med aktuelle styrerepresentanter Vurdering av måloppnåelse Nominasjon av kandidater til styret/valgkomiteer
Andre kvartal	Deltakelse på generalforsamlinger Ekstern rapportering (Nifu(KD/RR til Stortinget)
Tredje kvartal	Intern rapportering til universitetsstyret

Universitetsdirektøren sine kommentarer

I denne styresaken foreslås en revisjon og tydeliggjøring av overordnede mål, kriterier og prinsipper for UiBs eierskap i aksjeselskap, og forventninger universitetet har til selskapene. Det overordnede målet for UiBs eierskap i aksjeselskaper er at eierskapet skal støtte opp om universitetets strategi og styrke universitetets evne til å utføre kjerneoppgavene innenfor forskning, utdanning, formidling og innovasjon.

UiB skal ha regelmessig eierdialog med selskapene med det formål å utveksle informasjon om måloppnåelse og andre forhold av betydning. UiB skal gjennomføre periodiske evalueringer av universitetets samlede eierskap. Dette er ikke vært praktisert tidligere, men Universitetsdirektøren er av den formening at dette vil bidra til å styrke den strategiske innretningen på universitetets eierskap.

UiB har gjennomgått problemstillinger knyttet til roller og habilitet i aksjeselskaper og stiftelser. Som konsekvens av denne gjennomgangen vil det være behov for å foreta en oppdatering av gjeldende Retningslinjer for erverv og forvaltning av aksjer ved UiB. Disse vil bli lagt fram for Universitetsstyret på et senere tidspunkt.

14.11.2024/Kirsti Robertsen Aarøen/Per Arne Foshaug